

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

Cine se mânie
n'are dreptate!

Ceea-ce administrația din cercul electoral al Dobrei, face de o vreme încoace, este un act de nematuritate, căci ori-cât s'ar păzi pretorul și ori-cât ar căuta forme legale la goana ce a pornit contra multor fruntași Români din cercul seu, îi este foarte greu, aproape peste putință să înlăture de de-asupra actelor sale bănuiala, că acelea nu ar fi isbucnirea mascată a mâniei sale contra fruntașilor români pentru-că aceștia au avut în timpul din urmă bărbăția a mai porni odată și pe picioarele proprii, nu tot pe cărările egoiste pe care organele administrative erau dedate a-i împinge și a-i vedea mergând!...

Solgăbirul Iliei, s'a dovedit om lipsit de tot bunul tact, când abia la o săptămână, două, după alegerea dela Dobra, a citat la sine pe primarii mai multor sate și i-a pedepsit pentru că... nu-și țîn curate ulițele în sat!

Căci toți cei pedepsiți s'au dus de-acolo cu impresia, că dl solgăbiru e neobicinuit de mânios dela alegerea dela Dobra încoace, așa de mânios cum înainte de alegere nu era nici-odată!

Și-apoi lumea zice, că „cine se mânie, nu are dreptate!” — și mai adaugă, că „mânia e rău sfătuitor!” Și mânia solgăbirului dela Ilia îi e și ea rău sfătuitor! Căci îl împinge să fie brusc, rău chiar cu poporul din cerc, crezând că prin asta va înfrica pe acel popor, ca pe viitor să nu mai cuteze a se legăna cât se leagăna o frunză, atunci când dumnealui poruncește!

Aș! Proastă socoteală își face furiosul solgăbiru și toți cei ce ca el nădăjduesc.

Noi am primit deja la redacție zeci de scrisori dela frații de-acolo cari toți joară a ținea minte volnicia solgăbirului și a i-o răspândi în viitor așa, că vor lucra și mai tare în popor ca să-l ridice spre a respinge amestecul slujbașilor acolo unde nu-s în drept a se amesteca, cum e bunăoară și la alegerile de deputați!

Și e numai natural că așa se fie. Doar noi ne-am încredințat cu desăvârșire la Dobra, că frații noștri de-acolo sunt bărbăți în toată puterea cuvântului, și când s'au abătut dela omul administrației alipindu-se de candidatul național român, au fost deplin conștii despre ceea ce fac. Iar oamenii convingerilor nu se pot abate așa ușor dela calea sufletului lor, precum crede dl solgăbiru.

Frații noștri dobreni vor suferi șicanele până unde va fi cu putință, dar urmarea acestor vicane numai nouă ne asigură viitorul în acel cerc, și nici decât volniciei administrației!

Dovadă avem în propriul nostru trecut. Atunci când guvernul unguresc se aruncase mai furios asupra capilor politice române,

prin anii Memorandului, atunci se produsese mișcarea cea mai adâncă și în mai largi cercuri, la poporul nostru, și însuflețirea națională atunci își ajunsesse culmea cea mai înaltă! Greșelile făcute din o parte și din alta, au redus mai târziu înalțimile acestei însuflețiri.

Acele ași pricini, aceleași urmări le vor avea și în cercul Dobrei: asvîrlirile furioase ale administrației asupra fraților noștri, vor primi drept răspuns îndărăjirea în cercuri tot mai largi și mai adânci a oamenilor noștri în contra acestei administrații nesocotite! Iar noi ne vom feri de a cădea în greșeli, cari se stângă însuflețirea trezită azi în popor! Alesul deputat al Dobrei nu e omul în care cineva se se poată înșela și pe urmă să-i pară rău că s'a însuflețit pentru densus, — ci suntem siguri că el va hrăni întruna și va înălța încă însuflețirea alegătorilor săi prin purtarea sa mândră, națională, românească, în dieta țerii!

Românilor dela Dobra le trimite o caldă strângere de mână și le zicem: Actele de volnicie din partea administrației, primite-le cu venenit sânge rece, iar în sufletele voastre sapați și mai adânci slovele: „Iubire de neam!, jertfire și suferință voioasă pentru neam!”

Așa vă cunoaștem! Așa știm că veți fi! Suntem mândri de voi că ne sunteți frați!

Proces nou.

Ziarului nostru „Libertatea” i-să face nou proces: pentru articolul »Sus inimile!« din numărul 19 a. c.

Dl Iulius V. Ioanovici, redactorul nostru responsabil, a fost citat în 27 Iunie n. la judele de instrucțiune dela judecătoria cercuală din Orăștie, unde a fost întrebat de e d-sa autorul ori de știe cine e autorul articolului? Dl Ioanovici a declarat că nu știe cine a scris articolul, căci manuscrisele nu se păstrează, dar d-sa primește răspunderea legală ca redactor, pentru publicare.

Noul guvern.

— Héderváry n'are noroc! —

Banul Croației, Conte Kluen Héderváry a reușit la sfârșitul săptămânii trecute să împace nițel partidele din dietă și să aște sprijinul de lipsă pentru a forma un nou guvern. A făgăduit Kossuthiștilor că retrage proiectul de legi militare care a ridicat furtuna, și vor desbata întâiu alte lipsuri ale statului, îndemnitarea bugetară, etc., apoi vor reveni.

Și-a format ministeriul așa: Președinția și ministru de interne: Héderváry însuși, ministru de finanțe Lukács L., de agricultură Darányi Ign., de culte Wlasics, de justiție Al. Plosz, de comerț L. Láng, adecă tot cari au fost, ear de honvezi în locul lui Fejérváry, care fusese ministru aproape 20 de ani, a venit Des. Kolozsváry, și ministru croat N. Tomasics.

Noul guvern s'a prezentat dietei în 29 Iunie, și deja la întâia vedere s'a și arătat, că nici noul guvern n'o să aibă noroc de lucrare pacinică, căci Kossuthiștii au început scandalul deja la vederea lui!

Ministru președinte Héderváry a

început să-și țină vorbirea de introducere, programul de muncă al guvernului nou. Dar în loc de a vorbi jumătate de oră, a putut sfârși abia în o oră și jumătate, — atâta a fost întrerupt de kossuthiști și atâta a fost prelungit ei scandalul. Căci noul ministru președinte a spus, că pertractarea legilor militare e numai suspendată, adecă amânată până trec alte lucruri mai arzătoare, ear Kossuthiștii credeau că peste tot nu o vor mai vedea în forma în care au avut-o! Și de aceea au pornit scandalul de nou și au declarat nou război și acestui guvern.

Urmarea poate fi, că M. Sa se va vedea silit a disolva dieta aceasta, încredințând pe Héderváry cu conducerea alegerilor nouă. Cel puțin asta o bănuiesc însuși kossuthiștii din faptul, că noul ministru președinte, în vorbirea sa a promis îmbunătățirea sortii, plăților, slujbașilor de toate categoriile, vrând poate prin asta a le da să înțeleagă ca să ție cu toată tăria la el în cas de alegeri nouă!

Pentru noi Români aceste ar fi cel mai rău lucru acum, nefiind destul de pregătiți la eventualitate.

„Să stăm la pândă!”

Sub acest titlu „Hunyadvármegeye din Deva scrie (la 25 Iunie) un articol speriat, dând alarmă, ca Ungurii din comitat să fie treji, să lucreze altfel ca-n trecut, căci partidul național român care s'a afirmat la Dobra, se organizează în comitat în chip îngrijitor pentru „ideea de stat”...

Un semn al acestei lucrări îl vede și în faptul, că zilele astea s'a așezat la Ilia un avocat român tinăr, dl Dr. Ștefan Rozvan, președintele cu trup și suflet alui Dr. Vlad — cum o spune însuși „H.-v.” Și s'a așezat aci, ca să se întărească prin asta partidul și aci în Ilia — cuibul străinilor din cercul electoral Dobra.

Foia ungurească dă alarmă contra avocatului român. Noi zicem Românilor: Bucurați-vă de așezarea acestui tinăr avocat aci, căci de fapt el e bun Român! Născut și crescut între Unguri, fratele nostru abia vorbește de-așa românește, dar dovadă despre simțmintele lui e faptul, că la înființarea foii noastre „Libertatea”, dl Dr. Rozvan a subscris alături cu noi programul foii și e fondator al nostru. Îl recomandăm cu drag poporului nostru din acel ținut!

Când foile ungurești strigă contra lui, noi trebuie să ne adunăm în jurul lui!

Dr. Aurel Vlad

„Revista parlamentară și politică” din București, ziar al cercurilor parlamentare, foarte îngrijit, scris în 2 limbi: română și franceză. — aducând în numărul său mai nou portretul dlui Dr. Aurel Vlad, îl însoțește de următoarele date biografice exacte:

„La 24 Maiu (6 Iunie) 1903, alegătorii români din cercul Dobrei (Ardeal) au ales ca deputat pe naționalistul Dr. Aurel Vlad.

Alegerea aceasta e un fapt istoric, căci de 15 ani, de când cu alegerea generalului Traian Doda de către grănițerii din Caransebeș, n'a mai fost ales ca deputat în Ungaria român cu program național.

Mai are însă deosebită importanță această alegere prin faptul, că ea e semnalul, că Români din Ungaria din nou s'au deșteptat și s'au pătruns de necesitatea de a trimite în Dietă bărbăți din sinul lor, în măsură să le cunoască nevoile și durerile.

Dr. Aurel Vlad, noul ales al Dobrei cunoscut și iubit în întreg Ardealul, s'a născut în 25 Ianuarie 1875 în Orăștie, comitatul Hunedoarei.

Tatăl său, regretatul Alexandru Claudiu Vlad, a fost ajutor de primar în Orăștie, iar mama sa Aurelia, născută Barițiu, e fca marelui român George Barițiu, fost președinte al Academiei române, al partidului național din Ungaria și al Aso ciatiei transilvane pentru literatura și cultura poporului român.

Rămas orfan la vârsta de 3 ani, împreună cu o soră mai mare și un frate mai mic, Aurel Vlad n'a moștenit decât un nume cinstit și respectat. Grație însă unchiului său, i s'a dat o educație îngrijită și mai cu seamă românească.

După-ce a terminat cursul primar la școala românească și la cea săsească din Orăștie, d. Aurel Vlad a trecut la liceul reformat maghiar din aceeași comună, luând premiul I în toate clasele.

Trecând bacalaureatul în 1893, a fost trimis ca bursier al fundațiunii „Goșdu” pentru a urma cursurile facultății de drept din Budapesta.

Ca student a luat o parte activă, în 1897 la mișcările politice ale tinerimei universitare, din care cauză a fost dat în judecata senatului universitar.

În Iunie 1898 d. Aurel Vlad a obținut titlul de doctor în drept, iar în Septembrie 1900, după împlinirea stagiului de candidat de avocat, a trecut examenul de liberă practică înaintea comisiei din Murș-Oșorheiu și s'a stabilit ca avocat în Deva, unde a avut o numeroasă clientelă.

În Noembrie 1901 strămutându-se din Deva la Orăștie, a fost ales ca director al institutului românesc de credit și economii „Ardeleana”, care ocupă al 3-lea loc între institutele românești de peste munți.

În viața publică și politică din Ungaria dl Dr. Aurel Vlad a jucat un rol marcant.

În 1899 a fost ales ca membru în congregațiunea comitatului Hunedoara din partea colegiului electoral al Romosului, în care calitate a participat la toate mișcările și luptele opozițiunii române, cu fapt și cu vorba.

În urma disolvării partidului național român din Ungaria, prin ordonanțele ilegale ale lui Hieronymi, d. Dr. Aurel Vlad n'a lipsit la nici una din consfăturile intime ale fruntașilor români, iar în 1901 a fost proclamat ca membru în comitetul partidului național.

Convins că cea mai bună politică a Românilor din Ungaria e abandonarea pasivității, a înființat în iarna anului 1902, împreună cu un grup de tineri, ziarul „Libertatea” din Orăștie, în coloanele căruia a publicat numeroase articole politice pentru propagarea activității.

Devenind vacant scaunul de deputat din cercul Dobrei, după îndemnul amicilor săi politici, și-a pus candidatura cu program național, și după o vehementă luptă electorală, în care administrațiunea maghiară a recurs la toate mijloacele de presiune și terorizare, a fost ales cu 256 voturi din 462 votanți.

Alegerea Dr. Aurel Vlad ca deputat a fost primită cu entuziasm de Români din Ungaria și cu deosebită simpatie la noi.

Urările noastre cele mai calde pentru o rodnică activitate noului ales!

Suveniruri.

Și bune și rele dela alegerea din Dobra

„Când privesc zilele de-aur a scripturilor române, — Mă scufund ca într'o mare de visări dulci și senine”...

— zice dulcele poet Eminescu, gândindu-se la niște zile frumoase ale literaturii române.

Mutatis mutandis zicem și noi, cu suflet asemenea de senin, gândindu-ne la zilele de răpitoare însuflețire națională dela Dobra:

„Când privesc zilele de-aur acestor mișcări române — Mă scufund ca într'o mare de dulci bucurii senine”...

„Câte am scris, și câte am avea încă de scris despre aceste neuitate zile, când sufletul românesc a flăcărat încă odată în toată frumseța lui, în acest colț senin de țară!...

Revenim azi, mai aducând câteva episoade, văzute ori auzite.

Inimosul tinăr Dr. V. B. plecase la „corteșit” în un sat fruntaș, în zi de sârbătoare. Să adună alegătorii voioși. Notarul L., Român altfel și el, merge la fața locului și ca să-și facă merite, vrea să alunge pe „corteș” din sat.

— „Ce cauți dta aicea? Ce treabă ai să ații poporul? Știi că pot să te arezesc îndată? zice tinărului pe care nu-l știa cine e?”

În frumoșii ochii albaștri ai tinărului se aprinde tot focul național, și măsurând pe bătrânul din fața lui, de sus până jos cu dispreț, îl întreabă?

— Dar D-Ta știi cine sunt eu?

— Nu știi. Cine ești?

— Eu sunt Dr. V. B...

Și bătrânul tresare isbit neplăcut de această descoperire. Apoi muindu-și glasul, urmă vorba:

— A!.. D-Ta ești fiul dlui avocat B. din X.? Mi-i prețin vechiu... Eu sunt notarul de aici...

— Imi pare rău destul, că tata are un astfel de prețin...

Dar notarul vrând să înmoaie pe aprinsul tinăr, înghite șlucul și dă iar vorbă bună:

— Dar tata D-Tale ce mai face?

— Face bine, și mai ales a făcut un fecior, care se vie să-ți spună D-Tale, că ești un om slab, un Român prăpădit!..

Un hohot ucigaș de sarcastic isbucni din pepturile alegătorilor, care se adunaseră roată în jurul celor doi domni, și zeci de glasuri isbucniră triumfătoare:

— Trăiască domnișorul V!..

Și din clipa aceea autoritatea notarului era zdrobită total în ochii poporului și nu-l mai ascultau nici copiii, ci îl luau în ris ca pe un găgăuț, pe un dus de ată!..

La alegere satu 'ntreg a fost cu Dr. Vlad!

Despre moșul Petru Blaj din Ilia se spune, că înainte de alegere a fost pe la dînsul Dr. Farkas și l'a rugat să-l spriginească. Rotundul Român i-a spus:

— Ai ceva bani d-le?

— Am băcsi Blázs, răspunde candidatul, crezând că așa-i bine să dea răspunsul.

— Atunci du-te cu ei acasă, și țineți-i bine, atâta-ți zic!..

Ungurul nu l'a ascultat. S'a aruncat în valurile alegerii. Știm ce-a pățit. După alegere fiindu-i calea tot pe la

poarta lui moșu Blaj, l'a văzut pe acesta în uliță, a stat o clipă și i-a zis Românului:

— Nu te-am ascultat băci Blázs, dar' zău bine era să te fi ascultat!...

Mereu și mereu îmi plutește în vedere chipul mai multor preoți, bărbați cu chip frumos și senin, cari ca adevărați apostoli stăteau în mijlocul poporului și cu cuvinte blânde și înțelepte, îl țineau legat de ei, și poporul se aliea de ei ca fiii cei buni de ibutil lor părinte, cu care sunt gata să sară în ori-ce primejdie. Așa am văzut pe părintele Miron Oprean cu Gothatea, Iosif Oprean din Tîrnăvița, Emanuel Șuiaga din Lăpușnic, Arcadie Olariu din Sîrbi, Ioachim Hadau din Radulești, Ioan Morar din Lăpugiu și ceilalți toți, — căci: toți preoții căți au venit, cu Românul au ținut, — afară de trista figură a nenorocitului preot Nicolae Berariu din Bejan, care a mers și a votat cu Dr. Farkas!... Trecând printre popor, rău îl mai căraiau și-l huiduiau murile, strigând după el ca după o bufniță: „Nu ți-i rușine părinte! Pful!” Și el tăcea și înghițea, și mergea cu capul în pept ca un osândit!... Ci-că e deja recomandat la ministru să-l dea din ajutorul de stat „doppelte Portion”... De nu i-o sta cumva în gât...

(Va urma).

Nojiță.

Școli electorale.

Să știa de mult că poporul nostru era „activ” pe timpul când pasivitatea noastră era cum aș zice „în floare” încă. La alegerile de deputați ales el era totdeauna acolo, votând încotru cugeta el că e mai bine pentru moment, când cu unul, când cu altul.

Ne-am încredințat acum și noi bine despre aplicarea lui spre activitate, ne-a dat el însuși și mai puternice dovezi d. e. la alegerea dela Dobra, — care precum am mai zis, urme are să lase în istoria noastră politică națională.

La Dobra s'a dovedit nu numai aplicarea poporului spre activitate, ci — ceea-ce are să ne veselească și mai mult — s'a dovedit și aceea că „sângele-apă nu se face” și că Ro-

FOIȚA

Necunoscutul.

Popa Ion, pe când îmbrăca reverenda, zise preotesei:

„De ce m'o fi chemat așa de grabnic boerul Manolache? Știu că odată pe an, în săptămâna întâia din postul mare, să spovedește și să împărtășește; pe urmă, nu mai are de-a face cu mine. Ciudat! Poate-o fi fiind bolnav...”

— Crezi că nu? Răspunse ascuțit preoteasa. După o viață așa de destrăbălată, nu e nici o mirare. I-a venit și lui vremea!

— Poate-i bolnav, într'adevăr... rosti popa, eșind. La poartă să opri: „Preoteasă, să iai sama de ticălosul cela de Gheorghe, să nu stea de geaba: până ce-oi veni eu, să gătească de săpat grădina...”

Apoi porni spre curte. Văzduhul era plin de lumina strălucită a primăverii. Noaptea căzuse o ploaie repede, caldă, și dimineața, în Vinerea patimilor, soarele răsărise pe un cer siniliu-umed. Mălinii din jurul curții boerești erau albi, încărcăți de strugurași înfloriți. Mireazma lor, amestecată cu miros proaspăt de pământ umer, umplea dimineața.

Cum intră pe poartă, preotul zări, în cerdac, pe boer. Se opri o clipă, mirat: nu-ș închipuia să-l găsească

manul, așa crosit cum e, atunci când aude că-l chiamă glasul maicii sale națiuni, știe să respingă dela sine cu dispreț înfricoșările și banii străinilor, urmând numai pe candidații români!

E frumos asta. Și pentru conducătorii nostri politici destul de mângâitor și încurajator.

Rămâne acum ca inteligența noastră dela sate, d-nii preoți și învățători, cum și cărturarii dela orașe, să știe numai susținea aceasta în suflete în popor, să o agite, să nu lase a da înapoi.

Știm bine, că preoții și învățătorii nostri au netăgăduit rolul principal în creșterea și cultivarea poporului și pe ei bucuroși îi ascultă acesta mai ales dacă îi premereg cu pildă bună.

Aflăm deci de lipsă a stăruelii, în scopul de a ține viu în sufletele poporului, cărturarii nostri de printre popor să țină din când în când, în Dumineci și sărbători, prelegeri cu poporul, și în prima linie să-i traducă și explice pe larg acestuia, legile țării și mai ales legea electorală.

Un mare și bun serviciu vor face prin aceasta causei!

Poporul nostru nu prea cunoaște legile și de i-să va explica legea electorală și drepturile ce i-le dă această lege din cap până în sfârșit, apoi suntem siguri, că la alte alegeri el va păși și mai sigur, și mai bărbătește în luptă!

Și așa la proximele alegeri vom putea avea nu numai un deputat dietal cu program național, ci în multe colțuri de țară vor răsări. Cunoșcând poporul drepturile ce-i dă legea, prin care se știe el înfrâna pe zbirii ce cutează a-l teroriza și influința, asta îi dă curaj, și cu totul altfel, rezolut, ca bărbat și nu ca păpușă, pășeste el în lupta electorală! Iar din asta cauza noastră numai câștiga poate!

Iar cărturărirea care va fi trezită și ridicat poporul la această stare de bărbăție, va binemerita dela națiune!

Și încă ceva! Prin atari școli ori prelegeri, în Dumineci, s'ar mai face și acel bine poporului, că fără să și simtă, ar mai părăsi unele din relele obiceiuri cu care își petrece azi Duminecile și sărbătorile.

Și am avea astfel un întreg rezultat, care numai de laudă va putea fi.

Preotul se uita la el în tăcere, înflorat de glasul acela, în care tremura parcă spaima.

„Iată ce-i, părinte, — zise domol boerul, după un restimp; iată de ce-i vorba... Nu știu cum să-ți spun ca să mă înțelegi... E greu!... Când m'am spovedit în săptămâna întâia din post, am mărturisit, ca totdeauna, te miri ce și mai nimic. E greu, părinte... Acum simt și eu, că am ceva de spus... Înțelegi părinte? Ceva greu... Foarte greu!”

Popa își mângăia barba și se uita mirat la boer.

„De ce te uiți așa la mine, părinte? — Nu mai sunt cum mă știi... După o viață ticăloasă, părinte, acum mă simt altul... S'a sfârșit totul! Uită-te la ochii mei; ard și au să se stingă degrabă; uită-te la mine... vezi cum tremur — după o noapte de spaimă? Mă duc, părinte, — simt că sunt aproape... Simt că sunt aproape, de-abia stau în jilț... Vreau să mă ușurez, să mă înțelegă și să mă mângăie cineva, — și după-ce m'oi ușura, o să mă duc!”

— Cocoane Manolache, zise popa, cu îndoială; ai să te înzdrăvești, n'ai grijă; ești voinic încă, slavă Domnului!

Nu știu cum să fac, părinte, șopti boerul cu durere, nu știu cum să fac să mă înțelegi. Știi cum mi-am risipit eu viața, părinte, știi cum am trăit... — n'am mărturisit nici-odată, dar' să știe; — am trăit, cum să-ți

Unde împrejurările permit, ar fi bine să țină astfel de prelegeri chiar inteligența din orașele apropiate, ieșind anume prin comune, cum ar fi de pildă d-nii candidați de avocați, avocați, etc. și aspiranții la deputăție. Ei să alerge, să pregătească de cu vreme pe alegători, făcând totodată cunoștință cu ei și câștigându-le astfel de timpuriu dragostea, — și atunci și lupta electorală în ajunul alegerii, le va fi mult, foarte mult, ușurată!

Căut.

Spicuri economice.

„Insoțirea maghiară a agricultorilor” și-a ținut în săptămâna trecută adunarea sa generală în Budapesta. Desbaterile acestei adunări dau un bogat material economic foarte instructiv și ne dau puțința să pătrundem în tainele și mijloacele prin care această puternică însoțire, crede că poate să îndrepteze poporul maghiar ca să lucreze mai cu isbândă pe terenul economic.

Vom spicui prin acest material și în câți-va articolași ne vom nisui să scoatem la iveală momentele principale și să tragem învățăturile — ce credem că sunt de însemnătate și pentru noi-

I.

Contele Alexandru Károlyi, presidentul „Insoțirii maghiare a agricultorilor” este fără îndoială un fruntaș ales al lucrării economice din Ungaria și în deosebi este un neobosit răspânditor al ideilor societare, adecă de însoțire pe terenul economic. De aceea credem, că e îndreptățit să privim spusele sale ca expresia problemelor economice, ce preocupă societatea maghiară.

În vorbirea sa cu care a deschis adunarea generală a însoțirii agricultorilor (săptămâna trecută în B.-Pesta) a spus, că prea mare liberalism (înțelege: jido vism) ce domnește în Ungaria, e pricina de căpetenie că mulțimea agricultorilor mici sunt exploatați, storși, în mod păgubitor. De aceea să cere ca cei slabi, cei mici

să se organizeze și ei să se unească prin tovărășii, prin însoțiri.

Organizația aceasta, zice contele Károlyi, nu se poate face nimerit prin Reuniunile economice deoarece-ce acestea mai mult înclină să servească interesele marilor proprietari și a inteligenței dela orașe. Gruparea folositoare o află el în alcătuirea tovărășiiilor agricole și în însoțirile agricultorilor dela sate între sine.

Am scos la iveală aceste părți din vorbirea contelui Károlyi, ca dela început să ne putem încredința, că mijloacele cu care crede societatea maghiară să ajungă la o dezvoltare economică înfloritoare, nu sunt totdeauna și în aceeași formă potrivite și pentru dezvoltarea economică a poporului nostru. Și fac mare greșală aceia dintre noi, care auzind despre cutari planuri ale maghiarilor, cred că toate acele, în aceeași formă, sunt pe deplin potrivite și pentru poporul nostru.

Zisa contelui Károlyi că „reuniunile economice” dela orașe sprijinesc și ele mai mult interesele marilor proprietari și ale clasei inteligente, poate fi nimerită între stările lor.

Dar pentru noi Români, o astfel de vorbă, pe lângă că ar fi o nedreptate față de fundatorii reuniunilor noastre economice, ea ar cuprinde și o primejdie pentru dezvoltarea noastră economică.

Căci noi nu avem aristocrație, noi nu avem mari proprietari cari să stoarcă pe cei mici. Adevărul acesta — deși dureros, nu trebuie să-l scăpăm din vedere — mai ales când e vorba de acțiuni economice.

Maghiarii sunt siliți să-și îndrepte acțiunile lor așa fel ca acelea apărând interesele micilor proprietari, să nu jicnească pe acele ale marilor proprietari.

Noi în privința aceasta suntem ușurați. Acțiunile noastre economice trebuie să țină cont numai de un fel de interese ce corespunde întregului nostru po-

spun, fără să mă gândesc vre-odată la sfârșit... Și nici nu-mi dădeam seama de ce trăiesc. Am mâncat, am beut, și me-au fost dragi femeile... Acum mă sapă adînc, acum înțeleg ce trebuie să înțeleagă omul... dar' s'a sfârșit! s'a sfârșit!”

Boerul rămase cu ochii ațintiți înainte, asupra livezi înmugurite, prin care treceau undele unui vînt de înviere. Prin mângăierea luminii de primăvară, în curte argați voinici și femei rumene, umblau în toate părțile. Un cocoș sări pe zăplazul de scânduri. Bătă din aripi și trimbiță vesel în lumina aurie. Departe, se auzea strigătul unei pupăze, ca o notă joasă de flaut. Un svon întins de viață umplea dimineața de primăvară. Mălinii înfloriți își revărsau mirezmele tari asupra cerdacului.

„Părinte! șopti boerul, cu o mânie sfîșietoare: toată noaptea m'am găngit la o întâmplare din tinerețe. O uitasem... dar' sfîșitul mi-a adus-o, ca pe cea din urmă pedeapsă. Așa acum înțeleg, ce n'am înțeles atunci.

Eram tinăr și era într'o primăvară. Veneam acasă, de Paști, dela învățătură, de departe... Dar' apele umflate ale Oltului m'au oprit de ceea parte. Umblam după un adăpost, și, nu știu cum s'a făcut, m'a găzduit un boer bătrîn din partea locului.

Era primăvară și înflorise zarzării și mălinii... Și eu eram tinăr și aprig, — iar boerul avea o față mare, cu ochii negrii și cu pîrul ca abanosul.

por, tuturor românilor. Căci noi toți suntem mici proprietari, toți suntem modești în puterile noastre economice.

Și pentru aceea Reuniunile noastre economice — două-trei câte avem la orașe, nu numai că nu apără interese separate ale unei singure clase, ci acelea după natura, starea și înțelegerea alcătuitoarelor lor — se nisuesc să fie conducătoarele morale, centrele de acțiune, pe terenul economic — ale întregului popor român.

Ne-am oprit anume să scoatem la iveală această deosebire de apreciere ce trebuie să existe între judecarea reuniunilor economice dela orașe din partea societății maghiare și din partea publicului nostru românesc.

(Va urma).

V. C. Ovidiu

Correspondență

Un solgăbiru bádăran la o serbare școlară română.

Dobra, Iunie 1903.

Dle Redactor! În 22 Iun. a fost încheierea anului școlar la școala grănițarească de aici. Pentru-ca încheierea să fie mai plăcută atât școlărilor cât și părinților, corpul învățătoresc a arangeat și o petrecere, un maial școlar. La 3 oare d. a. public numeros și damele române din loc și câte-va din jur, au participat la festivitățile de încheiere.

Tot examenul fusese foarte reușit, din toate studiile, în toate clasele, iar încheierea făcută cu cântări foarte reușite și cu producții de gimnastică istețe, a fost frumoasă încoronare a examenului dela această școală. A urmat împărțirea premiilor și cuvintele de laudă ale dlui protopresbiter, la adresa corpului învățătoresc.

Frumos conduct a pornit apoi din curtea școlii spre Pavilionul Oprean, la maial. A participat mulțime mare de inteligenți și popor, și s'a încins o veselie, de mai mare dragu. Dar iată pe la 6 ore d. a. apare între noi solgăbiru Iancsó cu doi ortaci. N'a fost invitat de nime, deci nici n'avea ce căuta la acest maial nevinovat, cu atât mai vîrtos nu, că doar cățiva

Fierbea atunci sângele în mine. Am uitat de casă, de tată, de mamă, și n'aveam decât un dor, un singur dor.

Țin bine minte, acum; toată noaptea m'am chinuit, gîndindu-mă la întâmplarea aceasta. Era într'o zi cu soare și eu mă plimbam, cu fata, la o margine de poiană, pe o pajiște plină de pîlcuri violete de toporași. Era o lumină mare și un miros dulce, — și noi mergeam lipiți unul de altul, prin soare și lumină, prin mirosul toporașilor, prin primăvara cea plină de viață... plină de viață! Și beția primăverii m'a cuprins, — ne-a cuprins pe amândoi... și era o lumină albă și un miros dulce de toporași...”

Boerul se oprî, visător, cu fața chinuită de o durere adîncă. Preotului i-să părea că a căzut într'o taină mare, sta nedumerit și nu înțelegea. Iar' în jurul lor, primăvara și viața umpleau văzduhul și pămîntul.

„Părinte... gemu boerul, nu știu cum să-ți spun ca să mă înțelegi și să mă ierți... Nu știu cum să-ți spun ce se petrece în sufletul meu.

— Am plecat după-ce am jurat că mă voi întoarce ca să nu mai plec, — am plecat și nu m'am mai întors! Înțelegi, părinte? Am plecat — am uitat. Și au trecut ani peste ani... am beut, am mâncat, am petrecut și am cheltuit cu femeile, părinte! — cu femeile, în beții și desfrînări, și a trecut primăveri după primăveri... Părinte! șopti boerul ca într'un vis, cu o mahnire sfîșietoare; acum de-abia

gendarmi fuseseră trimiși pentru a păzi „ordinea“ de eventuale lucruri neieritate. Cu toate acestea nepoftitul „oaspe“, cunoscut ca un vestit provocător de scandale, intră în maiial, fără nici un drept și fără a-și plăti macar taxa de intrare! Și aci, cuprins de furie de a se arăta mare și tare, începe a-și petrece în chip cum el știe, și de-odată poruncește arangerilor să-i aducă muzica aci lui la masă, să-i cânte „la ureche“, că doar „io iesztje mai mare domn aicsea!“... cum se exprima în chip îngâmfat și lipsit de ori-ce tact!

Arangerii au avut cu el un viu schimb de vorbe întru apărarea dreptului societății de a-și petrece aici ea cu muzica, având concesiunea oficială pentru acest maiial, — iar ameișul soigăbiru vîzînd că are de lucru cu bărbați cari își apără și aci dreptul lor, furios a început a turna din gură vorbe scârboase și insultătoare asupra preoțiilor române, care se vede că îl tot doare dela alegerea de deputat și nu-i mai iese dela inimă, — și scandalul era gata, căci mai mulți preoți tineri se aprinseseră și erau gata să meargă să-i ceară seamă uitatului de sine zbir, și de sigur poporul era cu ei și putea urma un scandal colosal, — și numai mulțumită tactului dlui protopresbiter Morariu care i-a făcut pe preoți să treacă cu cuvenitul dispres, peste isbucnirile acestui zbir și comun agent provocator, furiosul a fost lăsat în plata Domnului să facă cât vrea spume la gură!

Destul că acest om nedemn de oficiul ce-l poartă, ci potrivit după firea lui de a fi angajat de bătaș ori agent provocator, — ne-a stricat toată buna dispoziție a acestei petreceri și ce a urmat după asta n'a mai fost petrecere, ci fereberă înecată în noi față de astfel de purtare a administrației cu care ne-a bătut D-zeu în această țeară!

Dela o vreme noi ne-am depărtat, — iar nobilul soigăbiru a rămas de s'a pus la joc cu servitorimea și cu rămășițele societății ce au mai stat cu el de petrecanie!

Il denunțăm și pe această cale mai marilor săi, cari se vadă, că zău prost îi reprezintă în mijlocul poporului acest slujbaș lipsit de ori-ce maniere fine și de ori-ce tact, care

simțesc, că am trecut prin viață, fără să o înțeleg!... De-abia astă noapte, părinte, când am simțit, că nu mai am mult, m'am gândit! M'am gândit, că am simțit și eu odată ceva, într'o primăvară, a simțit și n'am înțeles! Și acuma, — înțelegi? — nu mai am mult, mă duc, mă sfîng... Și uite! primăvara, — viața, — o simt, o înțeleg... dar' e târziu, părinte, tare-i târziu!

Popa Ion se uitase toată vremea foarte uimit la boerul Manolache; urmărise sbuciumările din urmă ale trupului istovit, urmărise chinul sufletec pe fața răvășită, dar' nu rămăsese decât uimit. Și uimirea crescî, când la ultimele vorbe, vîzî două lacrimi mari în ochii arzători ai bolnavului.

„Nu știi dacă mă înțelegi, părinte, și dacă mă poți mîngăia...“

— Nu știi ce se spun, cocoane Manolache, zise sfios preotul; de! poate așa o vrut Dumnezeu!

— Părinte, gemu boerul, cu des-nădejde; mă înțelegi ce se petrece în mine? Am se mor, părinte, vreau să mă înțelegi... și se mă mîngăi ca se pot muri, părinte... Mă înțelegi?

— Nu înțeleg! șopti, ca și cum ar fi fost înfricoșat de o taină; nu înțeleg, — dar' Dumnezeu știe și iartă!

Boerul oftă zdrobit:
„Nu știi, părinte, ce se petrece în sufletul meu... Nu știi! — Auzi? Cîntă cucul, departe... — Uite, colo, un costic care plutește în vîzduh... Uite

numai provoca știe! De altcum se va face și arătare asupra lui, cerîndu-i disciplina și îndepărtarea din mijlocul nostru!

Rușine și scandal.

Opinec.

Sânge...

— Luptele Croaților cu administrația și înfrînțele maghiare —

Iarăși a curs sânge nevinovat! Sânge de-al poporului croat — a-suprit și el, de cei cu puterea în mîna.

În Varașdin a avut loc zilele trecute o sângeroasă bătaie între cătane și tîenătime, care voia să scoată cu puterea pe o sută optzeci de țărani deținuți în arest pentru unele demonstrații. De ambele părți au fost morți și răniți. Știri mai apriate nu sunt, căci administrația tăgăduiește ori-ce lămurire și nu publică nimica despre acest cas.

Din Capronța (Kaproncà) vine știrea, că demonstrații au pus-tiit localitățile temniței și au rănit pe doi slujbași de tren. Trenul accelerat, care de obicei pleca de-acolo totdeauna la 12 ore noaptea, l'au putut pune în mișcare abia dimineața. Pentru restabilirea ordinii a sosit acolo un bataillon de soldați din Regimentul 27, sub comanda unui maior.

În Kumovec, țărani s'au sculat contra administrației. Au întrevănit gendarmii. Și firește aceștia, ca în totdeauna, s'au folosit de arme.

Patru oameni au rămas morți, trei greu și mai mulți ușor răniți.

Renasc eroii legendari.

— Gloriei dela Dobra! —

Îmi taiu din inim'o bucată,
Ca s'o împart celor sărmani,
Să simtă tot Român-odată
Viață dulce, n'viorată,
Pe urma-atător scepticiani!

Murise'n noi Insufletirea.
Ne prăpădeam cu brațe'n str:
Și'n locul dragostei, băfirea,
Și'n locul cinstei, căciulirea —
Era virtute la Român!

mălinii înfloriți... Vezi, părinte? De ce abia acum aud și ved într'adevăr? Aud și ved, dar' e târziu, părinte, tare-i târziu!...

Preotul nu răspunde; Iar' boerul, gâfîind, sfîrșit, rămase țeapăn în jilt. Ochii lui, plini de lacrimi și durere, sorbeau lumina și viața, sorbeau par'că întinderile verzi prin care treceau undele unui vînt de înviere. Cerul era albastru curat și lumina strălucită umplea vîzduchul.

(„Sămîn.“) Mihai Sadoveanu.

FEL DE FEL.

Indrăgostit într'o fotografie. Oficiantul Eduard Pittnels din Vaș s'a împușcat zilele astea în orașul Hatvan. El a lăsat după sine o epistolă către tatăl său, pe coverta căreia era scris: „Blăstămat să fie acela, care deschide epistola aceasta, afară de tatăl meu“.

Tatăl nefericitului cetînd epistola a aflat, că Eduard Pittnels a iubit o femeie, pe care n'o vîzuse nici odată. Vîzuse adecă fotografia unei fete frumoase și s'a amoresat de ea până la nebunie. În zădar a căutat însă să afle viuă pe fata cea frumoasă, căci n'a găsit-o. De supărare și des-perare s'a împușcat.

Priveam miopi și făr' de țintă
Furtuna, care ne-a cuprins,
Părea, că iadul se frământă
Să ne zdrobească raza sfîntă,
Ce'n suflute ni-s'a aprins!

Vedeam surisul crud, demonic,
Al celor-ce vînat le-am fost,
Să tupila neamul leonic,
Cînd vulpea îi cerea laconic
Să-i dea bordeiul adăpost...

Dar' eată inimoșii tineri,
Într'un noroc s'a pus la sfat,
Și cu povața sfintei Vineri
Pe româneștile întinderi
Drapel de luptă-au înălțat!

Și veseli au venit sătenii
Pădurea n'treagă de stejar!
Și dat-au mîna cu Dobrenii
Și piept cu valurile vremii,
Și-au pus un fiu iubit, stegar!

Ce cântec dulce prin poene,
Și câtă doină-a răsărit!
Că printru umedele gene
Să n'figurează noii poene,
De-un neam, spre zile mari ursit...

...Să mori, cînd nu mai crezi în tine
Și'n leagănu, ce te-a doinit;
Dar' se trăiești și-se cuvine
De crezi, de simți, că'n urmă-ți vine
Un neam voinic întinerit!

Să mori mai rău decăt mișelul
Ce poartă nume criminal,
Cînd nu-ți urmezi menirea, țelul,
Și-ți schimbi iubirea ca vițelul
Satanei celui infernal!...

Dar' se se nască și de neamuri
Din seminția ta, în veac,
Ca o pădure cu verzi ramuri,
De vei înscrie tu pe flamuri:
„Românul rediviv prin dat“...

Istoria, Români, ne'nvață
De vremuri mici, de vremuri mari;
Popoare vii și de vieață
Ce mîndre-s, cînd și-o spun în față:
„Renasc eroii legendari“!

Cherechiu, Maiu 1903.

Pr. Al. Muntean I. Vasile.

NOUȚĂȚI

Invităm cu toată stima
pe iubiiții nostri abonați, a ne trimite de grabă prețul de abonament pe jumătatea a doua a anului!

Advocat român în Hunedoara.
Dl Dr. George Dubleş, s'a decis a-și deschide cancelaria advocațială în Hunedoara, — unde încă nu a fost până acum avocat român.
Dorim succes strălucit.

Mare nenorocire cu trenul. În 29 Iun. trenul express ce se apropia de orașul Montolvo, în Spania, trecînd peste rîul Maiarilla, podul s'a surupat și tot trenul, două locomotive și 18 vagoane, a căzut în adîncime. Peste 150 călători s'au potopit.

Comunitatea orașului nostru a avut la 2 Iulie ședință.

— Să va escrie concurs pentru veterinar orășenesc, — și concurs pentru tutor orfanal sistemizat special.

— Conclul comunității despre îmbunătățirea salarelor funcționarilor și servitorilor orășenești, a fost nimic și de ministru.

— S'a dat voe dlui Dr. Schull a face trotoar, pe spesele proprii, în strada ce dă din piață spre cimiterii.

„Asociațiunea“ la Bistrița. Membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători din despărțimentul Bistrița al „Asociațiunii“ se convoacă la adunarea cercuală pe ziua de 19 Iulie st. n., în comuna Lechința, la orele 3 d. a., în sala cea mare dela hotelul comunal.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării prin președinte. 2. Inscieriarea de membri noi și încassarea taxelor. 3. Raportul despre activitatea comite-

tului cercual. 4. Revisuirea rațiociniului pe 1902. 5. Statorirea bugetului pe 1903. 6. Cetirea disertațiilor ce se vor prezenta cu 3 zile mai înainte la directorul despărțimentului. 7. Alegerea delegaților pentru adunarea generală dela Baia-mare. 8. Distribuirea unui premiu de 20 cor. în aur pentru sporul în stupărit. 9. Eventuale propuneri. 10. Închiderea adunării. — Să se invite la această adunare poporul dela sate și toți doritorii de înaintarea culturală a lui.

Din ședința comitetului cercual al despărțimentului, ținută în Bistrița, în 20 Iunie 1902.

Dr. Gavril Tripou, Dr. V. Onișor,
v.-președinte. secretar.

Muncitorii nenorociți! În o baie de cărbuni de peatră din Hanna (în America) s'a întemplat zilele astea o groaznică nenorocire: Prin aprinderea gazurilor, baia a luat foc înspre gură și muncitorii, peste 200, erau în fundul ei! Peste puțină se mai iasă. Și-au vîzut moartea cu ochii. Vre-o 25 ce erau mai spre ușă, au fost scoși prin foc și fum, jumătate însă și din aceștia s'au înecat și au murit.

Unde apune soarele de 2 ori pe zi. Să află numai un loc pe pămînt, unde soarele apune de 2 ori pe zi, și acesta e orașul Leck în Staffordshire. Un munte se ridică în partea vestică a orașului. După prînz, înspre amurg, se ascunde soarele după acest munte și se face întunec. Lamele în oraș sunt aprinse și la pîrere e noapte. Dar peste o oră soarele apare din nou pe coastele muntelui și se face earăși lumină. Lămpile sunt stinse în oraș și lumina zilei mai ține încă o oră. Apoi soarele se ascunde cu totul e și se face în adevăr noapte.

Pentru cei ce caută împrumuturi ieftine

Poporul nostru în multe părți alergînd după împrumuturi ieftine se trezește tocmai în Pesta în ghiarele cutărei bănci, care grija ei de nu-l învață apoi a umbla după „bani ieftini“. Că ce face? Ii dă banii cu 5%, adecă 5 la sută camete, și totuși fiecare datoră plătește 8 și 10, ba și mai mult după sută! Cum? Așa, că acele bănci își țin advocați anume și îndată ce omul a scăpat cu 3—4 zile termenul de plată a ratei, îl pune în brîncă advocatului și scoate de pe el sub titlul de cheltuieli de piră, atîta cât poate n'ar fi plătit în 3 ani dînd 8 la sută în loc de 5, la o bancă de-ale noastre care cruță pe oameni, și nu-i pirăsc îndată ce nau plătit la termen. Aici e cheia înțelegerii, de ce anumite bănci din Pesta, trimit agenți prin satele noastre românești și țin agenți statornici în toate orașele, ca să îmbie pe oameni cu împrumuturi „ieftine“, și plătesc pe agenți scump și totuși ies bine la socoteală, că scot ei în chipul acesta de pe bieții ușor crezători toate cheltuielile.

Cunosc oameni, cari au luat acum 10 ani dela o bancă din Pesta 400 fl. și până acum au plătit deja peste 500 fl. și din capital tot nule e scăzut decăt 80 fl. Ceialalți toți au mers în „cheltuieli“, și banca a avut dela acești oameni nu 5% cu cât a zis că le dă împrumutul, ci și 50% ba și mai multe!

De aceea noi stăruim într'una ca oamenii nostri să se oprească pe la băncile noastre românești, cari știind lipsurile poporului nostru, tot îl cruță, și îl pirăsc numai cînd ved că toată așteptarea

și provocările sunt zădarnice. Și apoi și băncile noastre au scăzut binisor cametele. La multe se pot căpăta azi bani cu 7% și asta de sigur e mult mai ieftin ca cu 5% dela băncile din Pesta!

Iar marea noastră bancă „Albina“ din Sibiu s'a avîntat acum până la înălțimea celor mai tari bănci din țară! Ea face cunoscut publicului înteresat, că de aci încolo așa și-a întocmit treburile, că poate da și ea împrumuturi pe intabulare cu numai 5% (5 fl. 50 cr. după 100 fl. pe an.)

Acei dar cari caută împrumuturi ieftine de tot, adreseze-se „Albinei“, dar nu se iee după agenții băncilor străine necunoscute, cari totdeauna îi duc în grea cursă.

Iată într'adevăr ce anunț se publică despre „Albina“.

În una din ședințele sale din urmă, direcțiunea primului nostru institut financiar „Albina“ a luat unele hotărîri de cea mai mare însemnătate cu privire la împrumuturile hipotecare acordate în scrisuri fonciere.

Anume cu începere dela 1 Iulie a. c. „Albina“ va da împrumuturi hipotecare dela 1000 cor. în sus cu 5% și susținînd etalonul de pîn'acum de 6% numai pentru împrumuturile hipotecare vechi și pentru cele ce se vor accorda de aci înainte în sume mai mici de 1000 cor.

Tot cu începere dela 1 Iulie a. c. institutul „Albina“ va da împrumuturi hipotecare cu amortisație:

- a) dela C 200 — C 1,000, pe 10 ani.
- b) „ „ 1,000 — „ 5,000 „ 20 „
- c) „ „ 5,000 — „ 10,000 „ 30 „
- d) „ „ 10,000 — în sus „ 40 „

Doritorilor le va sta, se'nțelege, în voie a lua împrumuturi și pe termene mai scurte, decăt cele puse acur pentru cutari sume.

La aceste împrumuturi ratele vin tot la jumătate de an, și ai a plăți: 6-44 de fiecare 100' luată pe 10 ani.
4-09 „ „ 100— „ „ 20 „
3-39 „ „ 100— „ „ 30 „
3-09 „ „ 100— „ „ 40 „
Durata maximală a unui împrumut hipotecar acordat numai pe edificii va fi de 20 de ani (pîn'acum era 10 ani).

Pe basa împrumuturilor hipotecare, ce se vor vota cu începere dela 1 Iulie a. c. „Albina“ va emite scrisuri fonciere cu 4%.

Reformele acestea credem că vor fi împlinite pretutindenea cu bucurie și vor afla aprobarea tuturor, căci prin ele se dă micilor nostri proprietari puțința de a-și converti sarcinile hipotecare mai scumpe, ce le au pe la instituturile streine, nu totdeauna binevoitoare față de ei, în împrumuturi mai ieftine, la un institut, la bunăvoința căruia pot nădăjdui totdeauna!

MAI NOU

Din dietă.

Incurcătura devine tot mai mare. Nimeni nu poate ști ce aduce ziua de mâine.

Între Kossuthiști s'a virit neînțelegere. Kossuth Ferencz nevrînd să urmeze cu obstrucția, prin care se primejduesc mari interese ale țării, și lărmuitorii partidului său nevrînd să-l asculte, — a abzis de conducerea partidului și stă la o parte cu vre-o 20 soți ai sei. Ceialalți vre-o 40 urmează obstrucția, cam desperați de retragerea lui Kossuth dintre ei, prin ce le-a scăzut mult autoritatea.

Deputatul național al Dobrei, dl Dr. Aurel Vlad s'a înștiințat la cuvînt pe azi, Vineri. — Până la încheerea foii nu știm de-a ajuns la cuvînt ori nu. Vom raporta pe larg.

Strămutare de local.

Fac cunoscut onoratului public, că mi-am strămutat

atelierul fotografic

din casele dlui K. Hermann, unde era până acum, în

casele dlui I. F. Schelker piața mare Nr. 27.

vis-à-vis de „Casina maghiară“, unde sunt arangeat în chip de tot modern, elegant, cu salon special de primire, de toaletă și de fotografare.

Rog pe onorații mei mușterii, a mă cerceta în viitor în noul meu local.

Adolf Schuller

2—3 fotograf.

Sz. 1906—1903. kig.

Pályázati hirdetés.

Hunyadvármegye szésvárosi járásához tartozó romoszi községi jegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a illetőleg az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérésüket folyó évi július hó 8-ig bezárólag annyival is inkább nyujtsák be hozzám, mivel a később érkező kéréseket nem fogom figyelembe venni.

A jegyzői állás javadalmazása:

1. évi 1200 korona törzsfizetés
2. évi 160 korona lakbér
3. évi 80 kor. irócai átalány
4. évi 160 kor. posta küldöncz díj, mely összegért a községi jegyző mindennap Romosz községből a szésvárosi posta hivatalhoz úgy a hivatalos mint magánpostá küldeményeket bevitetni és onnan kivetni köteles
5. két rész tűzifa.

Ezeket kivül a magánmunkásokat szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete.

A jegyzői állással az anyakönyvvezetői állás is egybekötve lesz, melyért külön 200 kor. tiszteletdíj jár.

A választás folyó évi július hó 10-án reggel 9 órakor Romosz község községi jegyzői iródjában fog megtartatni.

Szésváros 1903. június hó 23-án.

Fodor Gyula
főszolgabíró.

Sz. 756—1903. kir. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szésvárosi kir. járásbíró 1902. évi V. 1030/2 sz. végzése következtében Dr. Antoni Ede szésvárosi ügyvéd által képviselt Duna bistosító társulat végrehajtó javára Schuller Adolf és társa szésvárosi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 100 K s járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 1757 K 20 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok, könyvek, biciklit, férfi és női ruhanéműek és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szésvárosi kir.

járásbíró 1903. évi V. 572/4 sz. végzése folytán 100 K tőkekövetelés ennek 1901. ján. 7-től járó 5% kamatai, valamint ezuttal 5 K 40 fill. árverés kitűzetési költségei erejéig Sz.-városon adósok lakásán leendő eszközzésére **1903. évi június hó 21-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőknek eladatni.

Amennyiben az el árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szésvároson, 1903. évi június hó 27 napján.

Rácz Árpád
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 4799—1903. tkv.

Árverési hirdetés kivonat.

A hátszegi m. kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Pop Raffilla férj. Guga végrehajtónak Guga Silvia férj. Stefanek Luonné és társai végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 600 kor. tőke s jár. iránti egy a jóvalcseleli 97 sz. tjkvben A + 2. 4. 5—11. 17—23 rsz. alatt felvett s az alábbi nevezett végrehajtást szenvedőket illető jutalékokra nézve csatlakozottnak kimondot Hunyad megyei első tak. pénztár 120 kor. és 1400 kor. s jár. iránti, — Grünbaum Ignác 23 kor. 34 fill. s jár. iránti követeléseik kielégítése végett öz. Guga

Demeterné sz. Popovics Maria gyámsága alatt álló kisk. Guga Helena kisk. Guga Sabin és kisk. Guga Kornel — továbbá Guga Silvia férj. Stefanek Luonné (utobbi a jóvalcseleli 97 sz. tjkvben mint kiskoru szerepel) végrehajtást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbíró területéhez tartozó Jóvalcseleli község 97 sz. tjkvben A + 2. 4. 5—11. 17—23 rd. számok alatt felvett ingatlanokból 1/8—1/8 (egynolcztad—egynolcztad) rész-jutalékait, továbbá az u. o. 301 sz. tjkvben A + 1 rsz. a felvett ingatlanból 1/8 (egy huszannyolcztad) rész jutalékát és pedig az utobbi tjkvben foglalt ingatlan jutalékát, azon feltétellel hogy az árverés a C2. alatt öz. Guga Miklósné sz. Pop Raffilla javára bekebelezett életfogytiglani hasznélvezet szolgáltatást nem érinti, a mennyiben azonban az ingatlan jutalék a szolgalmi jogot megelőző jelzalogos követelés fedezésére ezennel 150 K megállapított összegben aludatának el, úgy az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan jutalék a réa vonatkozó szolgalmi jog fenntartása nélkül nyomban újból elfog árvereztetni rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsájtott árverési feltételekben részletezett összesen 645 K 30 fillér kikiáltási árban az **1903. évi szeptember hó 12 napjának d. e. 10 órakor** Jóvalcseleli község előljárosa házána megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképesnek nyil-

vanított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervéyt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felezését az árverés napjától számított 30 nap alatt, a másik felezését ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi m. kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkkvi hatóságnál ugyszintén Jóvalcseleli község előljárosa házána vagy a bírói kiküldöttnél megtekinthetők.

Hátszeg, 1903. évi május hó 23-án.

A kir. jbiróság mint tkkvi hatóság.

(Olvashatatlan aláírás)
kir. albiró.

Sz. 3535—1903 tkvi.

Árverési hirdetés kivonata.

A szésvárosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénztézet végrehajtónak Tomotasz Arsenie és tsa végrehajtást szenvedők elleni 62 K tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (az algyógyi kir. jbiróság) területén lévő Porkurán fekvő a porkurai 21 sz. tjkvben

A + 2 rd. 421 hrsz. ingatlanra 6 K.
A + 3 rd. 639 „ „ 2 „
A + 4 rd. 887 „ „ 19 „
889 „ „ 21 „
890 „ „ 11 „
892 „ „ 11 „
894 „ „ 21 „
896 „ „ 2 „
897 „ „ 11 „
899 „ „ 14 „
903 „ „ 22 „
904 „ „ 5 „
905 „ „ 11 „

A + 9 rd. 1046 „ „ 10 „
A + 10 rd. 1056 „ „ 21 „
A + 11 rd. 1060 „ „ 11 „
A + 12 rd. 1080 „ „ 3 „
1081 „ „ 3 „
1082 „ „ 9 „
1083 „ „ 9 „
A + 13 rd. 1210 „ „ 39 „
1212 „ „ 2 „
A + 14 rd. 1246 „ „ 29 „
1247 „ „ 4 „
A + 15 rd. 1411 „ „ 3 „
A + 16 rd. 1555 „ „ 6 „
A + 17 rd. 1563 „ „ 15 „
1608 „ „ 8 „
A + 18 rd. 1942 „ „ 5 „
A + 19 rd. 1968 „ „ 12 „
1973 „ „ 7 „
1976 „ „ 7 „
1980 „ „ 9 „
A + 20 rd. 1999 „ „ 4 „
2003 „ „ 1 „
A + 21 rd. 2013 „ „ 2 „
2017 „ „ 2 „
A + 22 rd. 2058 „ „ 27 „
A + 24 rd. 2098 „ „ 34 „
A + 25 rd. 2104 „ „ p 6 „
A + 26 rd. 2117 „ „ 4 „
A + 27 rd. 2157 „ „ 8 „
2158 „ „ 7 „
A + 28 rd. 2222 „ „ 7 „
2223 „ „ 7 „
A + 29 rd. 2233 „ „ 15 „
2239 „ „ 2 „
A + 30 rd. 2251 „ „ 35 „
A + 31 rd. 2275 „ „ 3 „
A + 32 rd. 2317 „ „ 7 „
A + 33 rd. 2334 „ „ 1 „
A + 34 rd. 2339 „ „ 4 „
2344 „ „ 2 „
2525 „ „ 1 „
A + 36 rd. 2532/2 „ „ 4 „
A + 37 rd. 2594 „ „ 2 „
A + 38 rd. 2602/1 „ „ — „
A + 39 rd. 2617 „ „ 2 „
A + 40 rd. 2652 „ „ 1 „
A + 41 rd. 2748 „ „ 1 „
A + 42 rd. 2765 „ „ 1 „
2776 „ „ 2 „
A + 43 rd. 2780 „ „ 2 „
A + 44 rd. 2879 „ „ 30 „
A + 45 rd. 2906 „ „ — „
A + 46 rd. 2966 „ „ 2 „
A + 47 rd. 2975/1 „ „ 1 „
A + 48 rd. 2988/1 „ „ 1 „
A + 49 rd. 3065 „ „ 2 „
A + 50 rd. 3087 „ „ 1 „
A + 51 rd. 3106 „ „ 21 „

A + 9 rd. 1046 „ „ 10 „
A + 10 rd. 1056 „ „ 21 „
A + 11 rd. 1060 „ „ 11 „
A + 12 rd. 1080 „ „ 3 „
1081 „ „ 3 „
1082 „ „ 9 „
1083 „ „ 9 „
A + 13 rd. 1210 „ „ 39 „
1212 „ „ 2 „
A + 14 rd. 1246 „ „ 29 „
1247 „ „ 4 „
A + 15 rd. 1411 „ „ 3 „
A + 16 rd. 1555 „ „ 6 „
A + 17 rd. 1563 „ „ 15 „
1608 „ „ 8 „
A + 18 rd. 1942 „ „ 5 „
A + 19 rd. 1968 „ „ 12 „
1973 „ „ 7 „
1976 „ „ 7 „
1980 „ „ 9 „
A + 20 rd. 1999 „ „ 4 „
2003 „ „ 1 „
A + 21 rd. 2013 „ „ 2 „
2017 „ „ 2 „
A + 22 rd. 2058 „ „ 27 „
A + 24 rd. 2098 „ „ 34 „
A + 25 rd. 2104 „ „ p 6 „
A + 26 rd. 2117 „ „ 4 „
A + 27 rd. 2157 „ „ 8 „
2158 „ „ 7 „
A + 28 rd. 2222 „ „ 7 „
2223 „ „ 7 „
A + 29 rd. 2233 „ „ 15 „
2239 „ „ 2 „
A + 30 rd. 2251 „ „ 35 „
A + 31 rd. 2275 „ „ 3 „
A + 32 rd. 2317 „ „ 7 „
A + 33 rd. 2334 „ „ 1 „
A + 34 rd. 2339 „ „ 4 „
2344 „ „ 2 „
2525 „ „ 1 „
A + 36 rd. 2532/2 „ „ 4 „
A + 37 rd. 2594 „ „ 2 „
A + 38 rd. 2602/1 „ „ — „
A + 39 rd. 2617 „ „ 2 „
A + 40 rd. 2652 „ „ 1 „
A + 41 rd. 2748 „ „ 1 „
A + 42 rd. 2765 „ „ 1 „
2776 „ „ 2 „
A + 43 rd. 2780 „ „ 2 „
A + 44 rd. 2879 „ „ 30 „
A + 45 rd. 2906 „ „ — „
A + 46 rd. 2966 „ „ 2 „
A + 47 rd. 2975/1 „ „ 1 „
A + 48 rd. 2988/1 „ „ 1 „
A + 49 rd. 3065 „ „ 2 „
A + 50 rd. 3087 „ „ 1 „
A + 51 rd. 3106 „ „ 21 „

A + 2 rd. 421 hrsz. ingatlanra 6 K.
A + 3 rd. 639 „ „ 2 „
A + 4 rd. 887 „ „ 19 „
889 „ „ 21 „
890 „ „ 11 „
892 „ „ 11 „
894 „ „ 21 „
896 „ „ 2 „
897 „ „ 11 „
899 „ „ 14 „
903 „ „ 22 „
904 „ „ 5 „
905 „ „ 11 „
A + 9 rd. 1046 „ „ 10 „
A + 10 rd. 1056 „ „ 21 „
A + 11 rd. 1060 „ „ 11 „
A + 12 rd. 1080 „ „ 3 „
1081 „ „ 3 „
1082 „ „ 9 „
1083 „ „ 9 „
A + 13 rd. 1210 „ „ 39 „
1212 „ „ 2 „
A + 14 rd. 1246 „ „ 29 „
1247 „ „ 4 „
A + 15 rd. 1411 „ „ 3 „
A + 16 rd. 1555 „ „ 6 „
A + 17 rd. 1563 „ „ 15 „
1608 „ „ 8 „
A + 18 rd. 1942 „ „ 5 „
A + 19 rd. 1968 „ „ 12 „
1973 „ „ 7 „
1976 „ „ 7 „
1980 „ „ 9 „
A + 20 rd. 1999 „ „ 4 „
2003 „ „ 1 „
A + 21 rd. 2013 „ „ 2 „
2017 „ „ 2 „
A + 22 rd. 2058 „ „ 27 „
A + 24 rd. 2098 „ „ 34 „
A + 25 rd. 2104 „ „ p 6 „
A + 26 rd. 2117 „ „ 4 „
A + 27 rd. 2157 „ „ 8 „
2158 „ „ 7 „
A + 28 rd. 2222 „ „ 7 „
2223 „ „ 7 „
A + 29 rd. 2233 „ „ 15 „
2239 „ „ 2 „
A + 30 rd. 2251 „ „ 35 „
A + 31 rd. 2275 „ „ 3 „
A + 32 rd. 2317 „ „ 7 „
A + 33 rd. 2334 „ „ 1 „
A + 34 rd. 2339 „ „ 4 „
2344 „ „ 2 „
2525 „ „ 1 „
A + 36 rd. 2532/2 „ „ 4 „
A + 37 rd. 2594 „ „ 2 „
A + 38 rd. 2602/1 „ „ — „
A + 39 rd. 2617 „ „ 2 „
A + 40 rd. 2652 „ „ 1 „
A + 41 rd. 2748 „ „ 1 „
A + 42 rd. 2765 „ „ 1 „
2776 „ „ 2 „
A + 43 rd. 2780 „ „ 2 „
A + 44 rd. 2879 „ „ 30 „
A + 45 rd. 2906 „ „ — „
A + 46 rd. 2966 „ „ 2 „
A + 47 rd. 2975/1 „ „ 1 „
A + 48 rd. 2988/1 „ „ 1 „
A + 49 rd. 3065 „ „ 2 „
A + 50 rd. 3087 „ „ 1 „
A + 51 rd. 3106 „ „ 21 „

Szésváros 1903. május hó 29-én.

A kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.

Sohalmi
kir. albiró

○○○○○○○○○○

Invetăcel de pravălie.

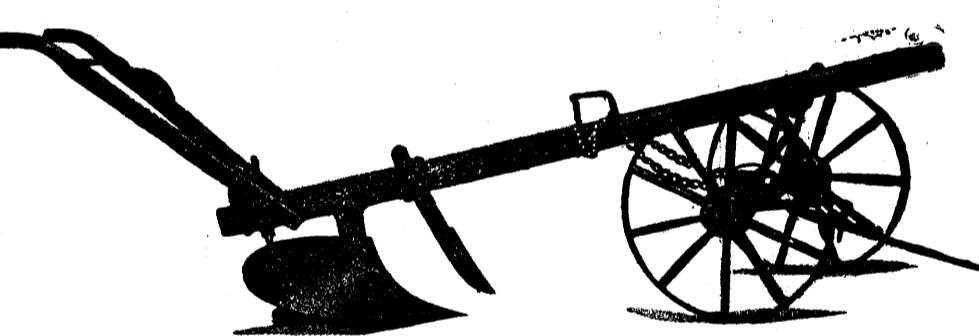
In pravălia de manufactură a subscribului se primește un invetăcel din casă bună, care se aibă 2—3 clase gimnastice ori reale, și se cunoască căt se poate și limbile germână și maghiară.

Condiții favorabile

Ioan Lazaroiu,
comerciant.

Orăștie (Szésváros)

○○○○○○○○○○

Cele mai bune pluguri

sunt azi așa numitele „*Pluguri de Bacica*“, lucrute din renumitul și neîntrecutu fer de Stiria.

Părțile de lemn sunt din material sănătos, lemn tare, trainic. Plugurile aci recomandate se pregătesc în Orăștie sub supraveghierea mea proprie și așa pot mijloci reparari ori schimbări mai mărunte, fără cheltueli, aicea.

Pluguri de probă dau bucuos celor-ce doresc, și neplăcend-le primesc înapoi.

Prețul (afară de rotile) 20 cor. unu.
Recomand cu toată stăruința aceste pluguri tuturor economilor nostri! — **Venzătorilor: rabat.**

Ioan I. Vulcu
Orăștie.

„Calicul“ în a doua ediție.

Pe al doilea semestru din acest an escriem nou abonament la „Calicul“ cu prețul de 3 cor. — pentru străinătate 3.50 franci.

Abonamentul se plătește înainte de 1 Iulie v. Celor-ce nu-s „feciuri dai lui bani gata“, dacă ne cer, le concedem plăteirea abonamentului ori-când în decursul semestrului.

Cu numeri dela începutul anului nu mai putem servi.

Din motivul acesta vom scoate pentru cei-ce doresc a posedea „Calicul“ dela începutul anului, o a doua ediție.

Prețul abonamentului la a doua ediție se reduce pentru primul semestru la 2 cor.; pentru al doilea semestru rămâne tot 3 cor.

Abonamente la a 2-a ediție a „Calicului“ primim până în 25 Iulie v. A doua ediție e condiționată d'un număr de cel puțin atâta noi abonenți, câți se recer la acoperirea speselor retipărireii.

„Calicul“ oferă o lectură hazlie, care în veci nu se învechește. Dovadă continuele cereri după exemplare de acum 16 ani, de cari la noi nu se mai află.

Administrația „Calicului“ în Sibiu.